

วิเคราะห์นโยบาย เนื้อหา และผู้อ่าน
ของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับแยกส่วน “จุดประกาย”

นางสาวชุติมา ชื่นเจริญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวารสารสนเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-644-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS OF POLICY, CONTENT AND READERSHIP OF
KRUNGTHEPTHURAKIJ NEWSPAPER'S SPECIAL SECTION "JUDPRAKAI"

MISS CHUTIMA SUNCHAROEN

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
for the Degree of Master of Arts

Department of Journalism

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-644-5

ชุดิมา ชุ่นเจริญ : วิเคราะห์นโยบาย เนื้อหา และผู้อ่าน ของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับ
แยกส่วน “จุดประกาย” (AN ANALYSIS OF POLICY, CONTENT AND READERSHIP
OF KRUNGTHEPTHURAKIJ NEWSPAPER'S SPACIAL SECTION “JUDPRAKAI”)

อ.ที่ปรึกษา : รศ. รจิตลักษณ์ แสงอุไร. 137 หน้า ISBN 974-635-644-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายความคิดเห็นของกอง
บรรณาธิการ กับเนื้อหาที่นำเสนอ และความคิดเห็นด้านเนื้อหาของผู้อ่าน ของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
ฉบับแยกส่วนจุดประกาย ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ กับเนื้อหา และความคิดเห็นของ
ผู้อ่าน ต่อลักษณะเนื้อหาของฉบับแยกส่วนจุดประกาย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ กับเนื้อหา และความคิดเห็นของ
ผู้อ่าน ต่อสาระสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอในฉบับแยกส่วนจุดประกาย

ส่วนแรกพบว่า กองบรรณาธิการมีความคิดเห็นสอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาที่นำเสนอในฉบับ
แยกส่วนจุดประกายน้อย ($\rho = 0.327$) และผู้อ่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับเนื้อหาที่นำเสนอในระดับปาน
กลาง ($\rho = 0.490$) ส่วนความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ กับ ความคิดเห็นของผู้อ่าน พบว่ามีความสอดคล้อง
กันค่อนข้างสูง ($\rho = 0.587$)

ส่วนที่สองพบว่า กองบรรณาธิการมีความคิดเห็นสอดคล้องกับสาระสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอ
ในฉบับแยกส่วนจุดประกายค่อนข้างน้อย ($\rho = 0.400$) เท่ากับระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของผู้
อ่าน กับสาระสำคัญของเนื้อหา ($\rho = 0.400$) ขณะที่ความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ และความคิดเห็นของผู้
อ่าน มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงสุด ($\rho = 1$) กล่าวคือ กองบรรณาธิการและผู้อ่านมีความคิดเห็น เกี่ยวกับ
สาระสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอในฉบับแยกส่วนจุดประกายตรงกันทุกประการ ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึง
เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยเพียงบางส่วนเท่านั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

C 850254

JOURNALISM

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ	ลายมือชื่อนิสิต.....ชุดิมา ชุ่นเจริญ
สาขาวิชา.....การหนังสือพิมพ์	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2539	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C 850254 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD:

POLICY / CONTENT / READERSHIP / SPECIAL SECTION

CHUTIMA SUNCHAROEN : AN ANALYSIS OF POLICY , CONTENT AND READERSHIP OF KRUNGTHEPTHURAKIJ NEWSPAPER'S SPECIAL SECTION

"JUDPRAKAI". THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. RACHITLUK SANG-URAL.137 pp.

ISBN 974-635-644-5.

The research is aimed to analyse the policy, content and readership of Krungtheptburakij Newspaper's special section "Judprakai".

The study focuses two kinds of correlation. The first part is the correlations between opinion of Judprakai's editorial staffs on the content and the content, and between the readers' opinion and the content, and between editorial staffs' opinion and the readers' opinion (on the content). The second is the correlations between the editorial staffs' opinion and the content presentation, between the readers' opinion and the content presentation, and between the editorial staffs' opinion and the readers' opinion (on the content presentation).

For the first part, the research reveals that there is less correlation between the opinion of the editorial staffs and the content ($\rho = 0.327$). It shows that there is the correlation between the readers' opinion and the content ($\rho = 0.490$). The ratio suggests that almost half of the content is in accordance with the readers' opinion. It's found that there is fairly high correlation between the editorial staffs' opinion and the readers' opinion on the content ($\rho = 0.587$).

For the second part, the study suggests that there is correlation between the editorial staffs' opinion and the content presentation ($\rho = 0.400$). The study shows the same ratio in the correlation between the readers' opinion and the content presentation. Remarkably, there is a hundred - percent correlation between the editorial staffs' opinion and the readers' opinion on the content presentation ($\rho = 1$).

In conclusion, The research is partly in accordance with the hypothesis.

ภาควิชา วารสารสนเทศ

สาขาวิชา การหนังสือพิมพ์

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต..... ชุตติมา ชื่น เวียง

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

งานที่สูดวิทยานิพนธ์เล่มนี้ก็สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี นอกจากตัวผู้วิจัยเองแล้ว วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะไม่สามารเสร็จสิ้นได้เลย ถ้าไม่ได้ความร่วมมือและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่านด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยถือโอกาสแสดงความขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

บุคคลแรกที่จะต้องขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง คือ รศ.รจิตลักษณ์ แสงอุไร อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้คอยให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และเอาใจใส่จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอบพระคุณ รศ.ดร.เสถียร เขยประทับ และ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ ที่คอยให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่ดีเสมอมา

ขอบพระคุณ คุณอดิศักดิ์ สิมปรุ่งพัฒนกิจ บรรณาธิการกรุงเทพมหานครกิจ คุณองอาจ พึ่งพาณิชย์ บรรณาธิการจุดประกาย และกองบรรณาธิการจุดประกายทุก ๆ ท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล จนทำให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

ขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทุกท่านที่ให้การกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

และที่สำคัญที่สุด ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้อง ที่คอยเป็นกำลังใจให้เสมอมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชุตินา ชุนเจริญ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหานาวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
นิยามศัพท์งานการวิจัย	11

2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แบบจำลองความเข้าใจระหว่างกัน	15
การวิเคราะห์เนื้อหา	21
แนวคิดและทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร	24

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน	27
แนวคิดเกี่ยวกับสารคดี	31

3. ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46

4. การวิเคราะห์นโยบาย เนื้อหา และผู้อ่าน ของหนังสือพิมพ์กรุงเทพ-ธุรกิจ ฉบับแยกส่วนจุดประกาย

ความเป็นมาของฉบับแยกส่วนจุดประกาย	48
สภาพทั่วไปและกระบวนการทำงานของ กองบรรณาธิการจุดประกาย	50
นโยบายและความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ	55
การวิเคราะห์เนื้อหา	69
การวิเคราะห์ผู้อ่าน	76
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบาย กับเนื้อหา และผู้อ่านของฉบับแยกส่วนจุดประกาย	89
การทดสอบสมมติฐาน	95

5. สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย	100
อภิปรายผลการวิจัย	109

ข้อเสนอแนะ.....	125
รายการอ้างอิง.....	128
ภาคผนวก.....	130
ประวัติผู้เขียน.....	137

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย